

....Не искат назад да се връщат, не искат и напред да е така....

Жулиета Канджева

Четири години учих - 1981 година завърших. Аз моите документи ги бях дала в Пловдив. Имаше такъв техникум за българо-мохамдани и имаше медицински техникум от 8-ми клас. И като се откри този техникум в Благоевград Тричкова веднага по служебен път ми изтегли документите и се прехвърлих. Четири години изкарах - държавни изпити, матура... Нямахме проблеми. И по разпределение започнах в Благоевград в болницата - хирургия, вътрешната при Даскалов.

Ние бяхме 40 в техникума. Аз бях 39-и номер. А следващия випуск, още 30. Завършихме техникума по времето на Яна Тричкова – 73 момичета, които всички

отидоха по Гоцеделчевския край. Е, имаше си и от там. Кой в детска градина, кой... После имахме там среща. Нашите момичета които бяха, бяха първи - кой учител, кой партиен секретар, кой такъв, кой онакъв... Това бяха първите момичета, които бяха завършили средно образование на времето. И после имахме предимство да следваме за доктори, но моят баща така не ми даваше – ний сме девет деца...

Аз съм 1952...И тогава моята приятелка от техникума отиде в София да си следва и си завърши момичето. В Сандански си работи в болницата – в педиатрията. Ние сме приятелки още от ония години. Тя се ожени по принцип за българин – военен...

Мисълта ми е, че имахме възможност да учиме. Който искаше да учи, си завърши. Но си бяхме старателни момичета - пет лекарки. Никой не ни е давал дипломите ей така. Но се поразделихме...Изгубихме се. Кой семеен, кой.. Така не сме се виждали - да се видим, да поговорим...

Там в пансиона...Помня, че на долния ни етаж беше столът, а на втория етаж – спалните, а от другата страна си учехме.. Имаше и българи, но до 11-ти клас. И сработихме се, изкарахме така доста хубаво.

Сега имаме в селото вишисти и вишистки. Ей сега, това момиче. Тя е от първите вишистки. Следващата година шест момичета вишис-

тки станаха. Момчетата малко по-не са така...

Едно време имаше един кмет тука, когато аз бях завършила медицинския техникум. Та той искаше да си произведе кадри за селото. Настояваше даже един фелдшер да си произведе от нашите. Държеше така - за хора, който да са местни кадри. Хубаво беше като идея, и иска да влезе някое момче, да покаже качества .. Завърши моя братовчед Учителския, но се ожени за една българка, стана бизнесмен, стана човек, и сега е директор на училище. Имаше едно друго момченце .- завърши в Свищов. Сестра ми за-

върши Икономически техникум. Нали ти казвам -ние бехме 9 деца - и деветте сме завършили. И всеки – кой готвач, кой шивач, кой медицинска сестра, кой шофьор, кой икономика- абсолютно всички сфери сме си завършили хора, и си помагаме. Когато трябва здравен работник съм насреща, когато ни трябва шивач - сестра ми е насреща, кога ни трябва шофьор - брат ми е насреща. Така ни е разпределил нашия баща, че...

Та мисълта ми е, всеки малко или много са ни учили така що годе. Е верно, поминахме малко с нисък успех, но нищо – така, по-малко. Но баща ми нямаше възможност от това, да даде... но той сега ако ти кажа, че навремето с гюбре, с мътеница, с биволите ни е гледал, с тютюн. Той няма държавна работа. Ходил във града за два лева да пазарува, идва на тютюн, и със старите...е, това е...

Но пък ни даде така идея да чета да вида нещо, да работим. И когато пък, нали тогава ми се отвори да уча, имах възможност, вика-

ше.: - Айде, вика нема начин да не влезнеш. Ако не със 6 - с 5, с 4, с 3. Въпросът е да влезнеш - ще излезнеш. Не се притеснявай - баща ми каза. Момиче не стига средно образование, до тука. Ако всичките учат като нея още ще ... А тука бехме на държавна разноска. Поеха ни яденето - ни беше държавно. Пуснаха ни за абитуриентската - на тия, които бехме по-социално слаби - направиха ни дори абитуриентската. На мен специално ми купиха и обувките. Манто имаше и чантата от техникума. Не мога да си кривя душата - това което са ни дали и помогнали, и това знам. Това съм видела - хубави неща. Може да е било комунизъм, може да е имало и в другите страни, което имаше малко насилствено заради имената. Как да ти кажа, прибързаха малко за имената. Ами ако ти кажа, в Шумен, където работих, младите не се познаваха шуменките от туркините. Те говореха български, те носеха късите полички и те дори така като седнеха, не можеше да ги разбереш че са туркини. Когато стана промяната с етническият въпрос - напук, на инат, се наложи някаква друга амбиция - шалварите. По читалището там, по учрежденията, на съвета, като че ли нарочно. Като че ли беше всичко това умишлено. Докато преди това го нямаше...Може би после вече се направи това. Да ти кажа, че самият народ в селата си живееха кротко...И не е имало тая злоба, която после се насади. Това е - насади се злобата после по градовете и оттук и оттам.. Разбирала съм се и с българи и с турци и с какви ли не. Но после се насади. Е сега вече всеки си отчита грешките и едните и другите, но пък може би е имало пък некаква политика тогава. 'Де да знам...

Ожених се 1982 година. През 1981 завърших. 1982 се ожених в Шумен.

Съпругът ми е преселник от тука - 1953 година е роден. На сватбата на малкия му брат се запознахме и фукнах на там. Двайсет години там съм изкарала. Работих си пак като медицинска сестра. В патронажа съм била. Работих със селищна система от 14 села. Аз бях в центъра. Разполагахме със доктори, Бърза помощ. Добре си изкарах. Четири години съм работила в стоматологичен кабинет.

И после 1990 г. децата се ожениха. Големия, после другия. Завърши тука Механотехникума и той тука се ожени - и маления. Тримата сина имам. През 1990 г. си направихме къща най-долу. Като минеш можеш да я видиш – една голяма къща, такава, на два етажа. И така, децата ми избегаха всичките - и снахата, и внуците, и сега - малката ми снаха. Оня ден и тя замина в Испания при мъжа си. И така... Дойдоха си сега август месец - имах отпуски. Дойдоха, направиха къщата два етажа и си заминаха...Значи където и да ходиш, ще се върнеш - няма начин.

Съпругът ми беше в Шумен към противопожарна охрана. Девет години след това - съкращението. По Испания ходи 2-3 месеца, но не-

що се провали и сега е в 'Карол' – взима си малко пенсия и там е пазач. За нас ни стигат – баба и дедо... не, че имаме много, но поне за малките неща.

С мъжа ми как се запознахме? Ами, те сестрите му всичките тука... и той дойде, и си го заплух и така... Родителите му са се преселили оттука.

Жулиета Канджева със съученичките си от медицинското училище

Има и други преселници в Шумен – няколко семейства. Някои са си останали, някой са се върнали. Единствено, като че ли от младите само аз успях да се върна, защото все пак града им е по-близо -10 км. Аз работех на 5 км от всяка селищна система. Обаче сега, при тия реформи - абсолютно всичко замре. Изнесли са се за Турция. Вече няма хора, които да пътуват, вече няма автобуси. И един ден, когато отидох на Шумен – окръга, където работех, вече не е това което беше.

Там където бяхме ние, в нашето село, са смесени – българи, помаци -българо-мохамедани и турци. В Бурино няма българи, а в селото, където бях аз имаше и българи, и турци. И имаше малко по-малко от българо-мохамеданите. И се сговаряха, не мога да се оплача. Когато стнаха изселванията много хора оставиха къщите си на българи - приятели. И сега е оживено, но като че ли не е това село, в което аз бях...

Празниците...Байрямите, почти са тук на изчезване, ама старите си ги спазват. Бабето, мойта - болна, ама Рамазан пак....Ако ти кажа, ние сме от тез хора българомохамеданите, помаците - може би щото е близо до града - кажеш ли български празник Великден - не работим. По града имаме деца, погледаме си деца. Кажат ли тия старите, че е Байрям, пусто чудо - всеки зема вафличка и раздаде ... И ако ти кажа че ние затова викаме - немаме никакъв храм. Немаме. Падна ни джамията едно време каквото имаше. Сега младите не знаят. Те си знаят българските имена, не са видели джамия, не са ходили, не знаят. Черква не е имало - и пак не знаят... И некой път и младите са прави. Прави са, защото ако идат на джамията, не знаят турски. Ако идат на черква - и старите не знаят, и младите не знаят. А ние сме такива някакви - като безверници, да кажем, а всеки в душата си вярва в нещо...

Едните не искат джамия, другите не искат черква. Тука сега ние сме...значи, имаме разногласия между поколенията. Не искат назад да се връщат, не искат и напред да е така. Старите си знаят едно, младите си върват по друго. Но...

...Ами ходжа ако си искаш можеш да идеш от Осеново, друго място да си викнеш, но...така. Има някой си тука, знаят да кажем некая думичка...Умрял е ходжата, имало е ходжа. Умрял е. Заедно с ходжата и джамията си е паднала. После са дошли тия 50 години, дето ... комунизъм...И после всичко е останало, но все пак има ня-

какъв така да кажа...пред джамията където е срутената там, където са камъните...има едно местенце - на сватбите е много интересно. Е там, на едно място минават с белите забрадки и когато има музика минат покрай джамията и я почитат – спират музиката, да минат всичките около нея, да продължат, да си иде булката, да си я закарат вкъщи. Значи все пак тежи, колкото и да са млади, тежи тоя спомен, че е джамия, че е черква, че е нещо.

Та минали сме нашето поколение и нашия род всичко, което има в живота да минеш... и така.

